7 Σεπτεμβρίου 2014

Ανακαλύφθηκε έργο τέχνης των Νεάντερταλ σε σπήλαιο του Γιβραλτάρ

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Άλλη μία ένδειξη ότι οι ικανότητες των Νεάντερταλ είχαν υποτιμηθεί έως σήμερα, αποτελεί η ανακάλυψη γεωμετρικού έργου τέχνης που ήταν χαραγμένο στα βράχια σπηλαίου στο Γιβραλτάρ και το οποίο χρονολογείται προ 40.000 ετών.

Η επιστημονική ομάδα που έκανε την ανακάλυψη δεν έχει καταλήξει με βεβαιότητα αν το καλλιτεχνικό δημιούργημα αποτελεί έργο των Νεάντερταλ ή των προϊστορικών ανθρώπων.
Οι ερευνητές από 11 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και ινστιτούτα, με επικεφαλής τον καθηγητή Κλάιβ Φίνλεϊσον, διευθυντή του Μουσείου του Γιβραλτάρ, έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών των ΗΠΑ (PNAS), σύμφωνα με το BBC και τα κορυφαία επιστημονικά περιοδικά Science, Nature και New Scientist.

Οι Νεάντερταλ, που είναι «ξάδερφοι» των συγχρόνων ανθρώπων (Homo sapiens), μέχρι σήμερα θεωρούνταν μάλλον ανίκανοι για τη δημιουργία τέχνης των σπηλαίων, ένα πνευματικό επίτευγμα που θεωρείται ορόσημο στην εξελικτική πορεία της ανθρωπότητας.

«Η ανακάλυψη αποτελεί σημαντική συμβολή στον επαναπροσδιορισμό της

αντίληψής μας για την κουλτούρα των Νεάντερταλ», δήλωσε ο Ουίλιαμ Ρεντού του Εθνικού Ιδρύματος Επιστημονικών Ερευνών (CNRS) της Γαλλίας. Όπως είπε, «αποτελεί μια νέα και ισχυρότερη ένδειξη για την ικανότητα των Νεάντερταλ να αναπτύσσουν πολύπλοκη συμβολική σκέψη και αφηρημένη έκφραση», κάτι που ως τώρα θεωρείτο αποκλειστικό προνόμιο του συγχρόνου ανθρώπου (homo sapiens).

Η βραχογραφία έρχεται να προστεθεί στις πρόσφατες ανακαλύψεις ότι οι Νεάντερταλ έθαβαν τους νεκρούς τους, διακοσμούσαν το σώμα τους με χρωματιστά αντικείμενα (κοχύλια, φτερά κ.α.), φρόντιζαν για τους αρρώστους και ασθενείς, ενώ έτρωγαν και μια πλούσια ποικιλία τροφών (κρέας, ψάρια, λαχανικά, καρπούς κ.α.) – πράγματα που κάθε άλλο παρά πρωτογονισμό δείχνουν.
Η νέα ανακάλυψη στο σπήλαιο Γκόρχαμ, σε ένα λόφο που ‘βλέπει’ την Μεσόγειο θάλασσα, αφορά ένα γεωμετρικό σχέδιο αποτελούμενο από μερικώς διασταυρούμενες ευθείες οριζόντιες και κάθετες γραμμές. Είναι χαραγμένο στο σκληρό πέτρωμα του σπηλαίου (από δολομίτη), σε ύψος περίπου 40 εκατοστών από το έδαφος.

Στο ίδιο σημείο είχαν βρεθεί παλαιότερα 294 λίθινα εργαλεία, που θεωρούνται δημιούργημα των Νεάντερταλ, οι οποίοι εκτιμάται ότι έφθασαν στην Ευρώπη από την Αφρική πριν από περίπου 300.000 χρόνια και εξαφανίστηκαν πριν από περίπου 39.000 χρόνια (οι Homo sapiens είχαν φθάσει στην Ευρώπη πριν από 45.000 χρόνια και συνυπήρξαν με τους Νεάντερταλ για λίγες χιλιάδες χρόνια).

Οι ερευνητές αποκλείουν την πιθανότητα ότι οι χαραγμένες γραμμές έγιναν κατά τύχη ή κατά τη διαδικασία κοπής των σκοτωμένων ζώων ή των δερμάτων τους. Όπως ανέφεραν, οι βραχογραφίες προδίδουν μια επαναλαμβανόμενη και σκόπιμη κίνηση με κάποια μυτερή πέτρα, γεγονός που προδίδει επιμονή και αποφασιστικότητα. Για μία μόνο γραμμή χρειάζονταν 54 έως 60 χαραγματιές, ενώ για το όλο γεωμετρικό σχέδιο συνολικά πρέπει να χρειάστηκαν έως 317 και περίπου μια ώρα δουλειάς. Το σχέδιο καλύπτει μια επιφάνεια 20 επί 20 εκατοστών και οι γραμμές έχουν βάθος λίγων χιλιοστών. Η ηλικία του είναι δύσκολο να υπολογιστεί με ακρίβεια, αλλά εκτιμάται σε 39.000 έως 45.000 έτη.

Η βραχογραφία έγινε στο πίσω μέρος του σπηλαίου, ενώ παραμένει άγνωστος ο λόγος για τον οποίο χαράχτηκε και τι αναπαριστούσε ή συμβόλιζε. Πιθανώς έδειχνε στους επισκέπτες ότι το σπήλαιο ήταν ήδη κατοικημένο από άλλους. Οι ερευνητές δεν αποκλείουν να βρουν και άλλα παρόμοια έργα στο ίδιο σπήλαιο.

Είχε προηγηθεί η ανακάλυψη, το 2012, απλοϊκών ζωγραφιών στο ισπανικό σπήλαιο «Ελ Καστίγιο», που χρονολογούνται προ 41.000 ετών – κάτι που τις καθιστά το

αρχαιότερο έργο τέχνης που έχει ποτέ ανακαλυφθεί. Επειδή όμως δεν βρέθηκαν λίθινα εργαλεία στο σημείο, είναι αδύνατο να διακριβωθεί αν όντως επρόκειτο για έργο Νεάντερταλ (κάτι που δεν μπορεί να αποκλειστεί) ή προγόνων του ανθρώπου.

Εξάλλου, σε ένα σπήλαιο της κεντρικής Γαλλίας έχουν βρεθεί πρωτόγονα κοσμήματα που μπορεί να ήσαν έργο των Νεάντερταλ, ενώ ακόμη και ένα προϊστορικό μουσικό όργανο, ένα είδος φλάουτου από οστά, που ανακαλύφθηκε στη Σλοβενία, μπορεί να οφείλεται σε αυτούς. Όλων όμως των ευρημάτων -όπως και η νέα βραχογραφία- αμφισβητείται η προέλευση. Αν δηλαδή δημιουργήθηκαν από τους Νεάντερταλ ή τους προγόνους μας.

Πηγή: skai.gr